

Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru – Cynllun Archwilio Manwl 2023

Blwyddyn archwilio: 2022-23

Dyddiad cyhoeddi: Gorffennaf 2023

Cyfeirnod y ddogfen: 3668A2023

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol. Ceir rhagor o wybodaeth yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Archwilio Cymru yw'r enw cyfunol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân â'u swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel y disgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddi unrhyw swyddogaethau.

Ni dderbynnir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, pan fo hynny'n gymwys, yr archwilydd penodedig mewn cysylltiad ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu weithiwr arall yn eu rhinwedd unigol nac i unrhyw drydydd parti.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partion perthnasol. Mewn cysylltiad â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, phan fo hynny'n berthnasol, yr archwilydd penodedig yn drydydd partion perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Ynglŷn ag Archwilio Cymru

Ein nodau a'n huchelgeisiau

Sicrhau pobl Cymru bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli'n dda	Egluro sut y mae arian cyhoeddus yn cael ei ddefnyddio i ddiwallu anghenion pobl	Ysbrydoli a grymuso'r sector cyhoeddus yng Nghymru i wella
--	---	--

 Manteisio'n llawn ar ein persbectif unigryw, ein harbenigedd a dyfnder ein dirnadaeth	 Cryfhau ein safle fel llais awdurdodol, dibynadwy ac annibynnol	 Cynyddu ein hamlygrwydd, ein dylanwad a'n perthnasedd	 Bod yn sefydliad enghreifftiol i'r sector cyhoeddus yng Nghymru a thu hwnt
--	--	--	---

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Perthnasedd datganiadau ariannol	8
Meysydd eraill y canolbwyntir arnynt	10
Datganiadau ariannol a'r amserlen archwilio	13
Gwaith archwilio perfformiad arfaethedig	14
Swyddogaethau archwilio statudol	15
Ffi a'r tîm archwilio	16
Ansawdd archwilio	18
Atodiadau	
Atodiad 1 – newidiadau allweddol i Safon Ryngwladol ar Archwilio 315 a'u heffaith	19

Cyflwyniad

Rwyf bellach wedi cwblhau fy ngwaith cynllunio i raddau helaeth.

Mae'r Cynllun Archwilio Manwl hwn yn nodi fy nghyfrifoldebau statudol fel eich archwilydd allanol ac i gyflawni fy rhwymedigaethau o dan y Cod Ymarfer Archwilio.

Mae'n nodi'r gwaith y mae fy nhîm yn bwriadu ei wneud i fynd i'r afael â'r risgiau archwilio a nodwyd a meysydd allweddol eraill y canolbwyntir arnynt yn ystod 2023.

Mae hefyd yn nodi fy ffi archwilio amcangyfrifedig, manylion fy nhîm archwilio a dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni gweithgareddau ac allbynnau arfaethedig fy nhîm archwilio.

Adrian Crompton
Archwilydd
Cyffredinol Cymru

DRAFT

Fy nghyfrifoldebau archwilio

Rwyf yn cwblhau gwaith bob blwyddyn er mwyn cyflawni'r dyletswyddau canlynol:

- rwyf yn archwilio datganiadau ariannol Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) i sicrhau y rhoddir cyfrif priodol am arian cyhoeddus.
- rhaid i'r Awdurdod roi trefniadau ar waith i gael gwerth am arian am yr adnoddau y mae'n eu defnyddio, ac mae'n rhaid imi fod wedi fy modloni ei fod wedi gwneud hyn.
- o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur) mae'n rhaid i'r Awdurdod roi trefniadau ar waith i wneud gwelliannau parhaus, gan gynnwys cynlluniau ac adroddiadau cysylltiedig, ac mae'n rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol asesu a yw'r Awdurdod yn debygol o fodloni'r gofynion hyn (neu wedi gwneud hynny).
- mae angen i'r Awdurdod gydymffurfio â'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth bennu a chymryd camau i gyflawni ei amcanion llesiant. Mae'n rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol asesu i ba raddau y mae'n gwneud hyn.

Archwiliad o'r datganiadau ariannol

Mae'n ofynnol imi gyflwyno tystysgrif ac adrodd ar eich datganiadau ariannol sy'n cynnwys barn ar eu 'gwirionedd a'u tegwch' ac asesiad ynghylch a yw'r Adroddiad Naratif a'r Datganiad Llywodraethu Blyneddol yn cael ei baratoi yn unol â Chod y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth a'r canllawiau perthnasol ac yn gyson â'ch datganiadau ariannol a'm gwybodaeth am yr Awdurdod.

Yn ychwanegol at fy nghyfrifoldebau am archwilio datganiadau ariannol yr Awdurdod, rwyf hefyd yn gyfrifol am ymateb i gwestiynau a gwrthwynebiadau ynghylch y cyfrifon oddi wrth etholwyr lleol (codir ffioedd ychwanegol am y gwaith hwn, os bydd angen).

Nid wyf yn ceisio cael sicrwydd llwyr ynghylch gwirionedd a thegwch y datganiadau ariannol a'r nodiadau cysylltiedig ond rwy'n mabwysiadu cysyniad perthnasedd. Fy nod yw nodi camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rhai a allai beri i'r sawl sy'n darllen y cyfrifon gael ei gamarwain. Nodir y lefelau pan fyddaf yn barnu camddatganiadau o'r fath i fod yn berthnasol yn ddiweddarach yn y cynllun hwn.

Byddaf hefyd yn cyflwyno adroddiad drwy eithriad ar nifer o faterion a nodir yn fanylach yn ein [Datganiad o Gyfrifoldebau](#).

Ni orfodwyd unrhyw gyfyngiadau arnaf o ran cynllunio cwmpas yr archwiliad hwn.

Gwaith archwilio perfformiad

Rwyf yn cynnal rhaglen o waith archwilio perfformiad i gyflawni fy nyletswyddau¹ fel Archwilydd Cyffredinol mewn cysylltiad â gwerth am arian a datblygu cynaliadwy.

Bydd fy rhaglen archwilio perfformiad lleol yn parhau i gael ei darparu drwy gyfuniad o brosiectau lleol pwrpasol a phrosiectau thematig sy'n archwilio'r risgiau sy'n gyffredin i bob Awdurdod.

Cynhelir y rhan fwyaf o'm gwaith archwilio perfformiad gan ddefnyddio safonau archwilio Sefydliad Rhyngwladol Sefydliadau Archwilio Goruchaf (INTOSAI). Sefydliad ambarél byd-eang ar gyfer y gymuned archwilio perfformiad yw Sefydliad Rhyngwladol Sefydliadau Archwilio Goruchaf. Sefydliad anllywodraethol yw ef sydd â statws ymgynghorol arbennig gyda Chyngor Economaidd a Chymdeithasol y Cenhedloedd Unedig.

DRAFT

¹ Pan fyddwn yn ymgymryd â gwaith archwilio o dan ein pwerau a'n dyletswyddau statudol, mae'n bosibl y byddwn yn casglu gwybodaeth gan gyrrff cyhoeddus sy'n cynnwys rhywfaint o ddata personol. Mae ein hysbysiad prosesu teg archwilio cyffredinol yn esbonio'r hyn a wnawn â data personol, a sut y gallwch gysylltu â'n Swyddog Diogelu Data.

Perthnasedd datganiadau ariannol

Bydd fy archwiliad o ddatganiadau ariannol yn canolbwyntio ar eich risgiau a meysydd pwyslais eraill

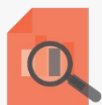
Mae fy nghynllun archwilio wedi nodi'r risgiau canlynol:

Risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol

- Gwrth-wneud rheolaethau gan y rheolwyr
- Systemau ariannol perthnasol newydd

Meysydd eraill y bydd y gwaith archwilio yn canolbwyntio arnynt

- Priso rhwymedigaeth net cronfa bensiwn
- Priso tir ac adeiladau
- Pobl newydd yn paratoi'r datganiadau ariannol

Bydd fy archwiliad o berfformiad yn cynnwys:

- Adolygiad thematig – Targedu gwaith atal
- Mesur Llywodraeth Leol 2009 – archwiliad o'r cynllun gwella a'r adroddiad ar berfformiad

Perthnasedd

Perthnasedd	£955,000
Trothwy adrodd	£47,000
Perthnasedd – Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân	£222,000
Trothwy adrodd – Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân	£11,000

Perthnasedd – Prif ddatganiadau ariannol £955,000 – Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân £222,000

Fy nod yw nodi a chywiro camddatganiadau perthnasol, hynny yw, y rhai a allai achosi i'r sawl sy'n darllen y cyfrifon gael ei gamarwain.

Cyfrifir perthnasedd gan ddefnyddio:

- Gwariant gros drafft 2022-23 sef £47,770,000
- Gwariant gros drafft 2022-23 sef £11,107,000 (Cronfa Bensiwn Diffoddwyr Tân)
- Canran perthnasedd o 2%

Rwyf yn adrodd unrhyw gamddatganiad sy'n fwy na lefel ddibwys (a bennir ar berthnasedd o 5%) i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu.

Meysydd o ddi-ddordeb penodol

Ceir rhai meysydd o'r cyfrifon a allai fod yn bwysicach i ddefnyddiwr y cyfrifon ac rydym wedi pennu lefel perthnasedd is ar gyfer y rhain:

- Cydnabyddiaeth uwch-swyddogion £1,000
- Datgeliadau partïon cysylltiedig (unigolion) £10,000

Meysydd eraill y canolbwyntir arnynt

Nodir risgiau sylweddol o gamddatganiad perthnasol y mae'r asesiad o risg cynhenid ar eu cyfer yn agos at ben uchaf y sbectwm risg cynhenid neu'r rhai sydd i'w trin fel risg sylweddol yn unol â gofynion Safonau Rhyngwladol ar Archwilio eraill. Mae'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn gofyn i ni roi mwy o sylw i'r risgiau sylweddol hyn.

Arddangosyn 1: risgiau sylweddol i ddatganiadau ariannol

Risg sylweddol	Ein hymateb arfaethedig
<p>Gwrth-wneud rheolaethau gan y rheolwyr</p> <p>Mae'r risg o wrth-wneud rheolaethau gan y rheolwyr yn bresennol ym mhob endid. Oherwydd y ffordd anrhagweladwy y gallai gwrth-wneud o'r fath ddigwydd, ystyrir ei fod yn risg sylweddol [Safon Ryngwladol ar Archwilio 240.32-33].</p>	<p>Bydd y tîm archwilio yn:</p> <ul style="list-style-type: none">• asesu dyluniad y rheolaethau ar gyfer prosesu cofnodion cyfnodolion a'r ffordd y cânt eu rhoi ar waith;• profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill a wnaed wrth baratoï'r datganiadau ariannol;• adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu ar gyfer rhagfarn;• gwerthuso'r rhesymeg dros unrhyw drafodiadau arwyddocaol y tu allan i gwrs busnes arferol.
<p>Systemau ariannol perthnasol newydd</p> <p>Daeth y cytundeb lefel gwasanaeth ar gyfer darparu systemau ariannol rhwng yr Awdurdod a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy i ben ar 31 Mawrth 2022. O 1 Ebrill 2022, mae'r Awdurdod wedi gweithredu system ariannol newydd a fydd yn cael ei defnyddio ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23, gyda datganiadau ariannol 2022-23 yn cael eu cynhyrchu o ddata'r systemau ariannol newydd.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Bydd ein tîm Archwilio TG yn cwblhau asesiad o reolaethau ar seilwaith a Rhwydwaith TG Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru, yn ogystal ag adolygiad manwl o systemau ariannol Technology One.• Bydd yr asesiad o reolaethau yn cynnwys adolygu cysoni rhwng balansau cau 2021-22 â balansau agoriadol 2022-23, i sicrhau cyflawnrwydd a chywirdeb data yn y system ariannol newydd.

Arddangosyn 2: meysydd eraill y canolbwyntir arnynt

Risg archwilio	Ein hymateb arfaethedig
<p>Prisio rhwymedigaeth net cronfa bensiwn</p> <p>Mae rhwymedigaeth cronfa bensiwn Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS) a rhwymedigaeth cronfa bensiwn Cynllun Pensiwn Diffoddwyr Tân (FFPS) fel y'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol yn amcangyfrifon perthnasol. Mae natur yr amcangyfrif hwn yn golygu ei fod yn ddarostyngedig i gryn dipyn o ansicrwydd gan ei fod yn sensitif i addasiadau bach yn y tybiaethau a ddefnyddir i'w gyfrifo.</p>	<p>Bydd y tîm archwilio yn:</p> <ul style="list-style-type: none">• gwerthuso'r cyfarwyddiadau a roddwyd gan y rheolwyr i'w harbenigwr rheoli (actiwari) ar gyfer yr amcangyfrif hwn a chwmpas gwaith yr actiwari;• asesu cymhwysra, galluedd a gwrthrychedd yr actiwari a gynhaliodd y prisiadau;• asesu cywirdeb a chyflawnder y wybodaeth a roddwyd gan yr Awdurdod i'r actiwari i amcangyfrif y rhwymedigaeth;• profi cywirdeb rhwymedigaeth net y gronfa bensiwn a datgeliadau yn y datganiadau ariannol gyda'r adroddiad actiwaraidd gan yr actiwari;• asesu pa mor rhesymol yw'r tybiaethau a wnaed gan yr actiwari drwy edrych ar adroddiad yr actiwari ymgynghorol (arbenigwr yr archwilydd) a chynnal unrhyw weithdrefnau ychwanegol sydd eu hangen.
<p>Prisio tir ac adeiladau</p> <p>Mae gwerth tir ac adeiladau a adlewyrchir yn y fantolen a'r nodiadau i'r cyfrifon yn amcangyfrifon perthnasol. Mae'n ofynnol i dir ac adeiladau gael eu dal ar sail brisio sy'n dibynnu ar natur yr asedau a'r defnydd a wneir ohonynt. Mae'r amcangyfrif hwn yn ddarostyngedig i gryn dipyn o oddrychedd yn dibynnu ar y tybiaethau arbenigol a rheoli a fabwysiedir a gall newidiadau i'r rhain arwain at newidiadau perthnasol i brisiadau.</p>	<p>Bydd y tîm archwilio yn:</p> <ul style="list-style-type: none">• adolygu'r wybodaeth a roddwyd i'r prisiwr er mwyn asesu a yw'r wybodaeth honno'n gyflawn;• gwerthuso cymhwysra, galluedd a gwrthrychedd y prisiwr proffesiynol;• profi sampl o asedau a ailbrisiwyd yn y flwyddyn er mwyn sicrhau bod y sail brisio, data allweddol a'r tybiaethau a ddefnyddiwyd yn y broses brisio yn rhesymol, a bod yr ailbrisiadau wedi cael eu hadlewyrchu'n gywir yn y datganiadau ariannol;

Meysydd eraill y canolbwyntir arnynt

<p>Mae'n ofynnol i asedau gael eu hailbriso bob pum mlynedd, ond gall gwerthoedd newid hefyd o flwyddyn i flwyddyn ac mae risg y gallai gwerth cario ymlaen asedau a adlewyrchir yn y cyfrifon fod yn wahanol iawn i werth cyfredol asedau ar 31 Mawrth 2023.</p>	<ul style="list-style-type: none">• gwerthuso'r tybiaethau a wnaed gan reolwyr o ran pam eu bod o'r farn nad yw tir ac adeiladau sydd heb eu hailbriso yn 2022-23 wedi'u camddatgan yn berthnasol;• profi'r cysoni rhwng y cyfrifyfr ariannol a'r gofrestr asedau.
<p>Pobl newydd yn paratoi'r cyfrifon Roedd y cytundeb lefel gwasanaeth rhwng yr Awdurdod a Chyngor Bwrdeistref Sirol Conwy a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 yn cynnwys paratoi'r datganiadau ariannol. Mae hyn yn risg i'r Awdurdod wrth iddo ymgymryd â rolau a chyfrifoldebau newydd a gafodd eu darparu o dan y cytundeb hwn yn flaenorol.</p>	<p>Bydd y tîm archwilio yn adolygu ac yn profi'r prosesau a'r rheolaethau sy'n gysylltiedig ag adrodd trafodion ar gyfer pob dosbarthiad perthnasol o drafodion, balansau cyfrifon a datgeliadau.</p>

Amserlen archwilio datganiadau ariannol

Nodaf isod ddyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni fy ngwaith archwilio cyfrifon ac allbynnau arfaethedig.

Arddangosyn 3: dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni allbynnau arfaethedig

Allbwn arfaethedig	Gwaith a wnaed	Adroddiad wedi'i gwblhau
Cynllun Archwilio Manwl 2023	Mehefin – Gorffennaf 2023	Awst 2023
Gwaith archwilio datganiadau ariannol: <ul style="list-style-type: none">Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Datganiadau AriannolBarn ar y Datganiadau Ariannol	Gorffennaf - Hydref 2023	Hydref 2023

Gwaith archwilio perfformiad arfaethedig

Nodaf isod fanylion am fy ngwaith archwilio perfformiad a dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni allbynnau arfaethedig.

Arddangosyn 4: dyddiadau allweddol ar gyfer cyflawni allbynnau arfaethedig

Adolygiad thematig – Targedu gwaith atal	Bydd yr adolygiad hwn yn ystyried a oes gan y tri Gwasanaeth Tân ac Achub yng Nghymru ddull gweithredu cynhwysfawr, cydweithredol a strategol o dargedu gwaith atal tân er mwyn mynd i'r afael â'r galw a osodir ar wasanaethau gan unigolion risg uchel.	Hydref 2023 – Gaeaf 2024
Mesur Llywodraeth Leol 2009	Archwilio'r cynllun gwella a'r adroddiad ar berfformiad.	Cynllun Gwella – Mehefin 2023 Adroddiad ar Berfformiad – Tachwedd 2023

Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y rhaglen archwilio perfformiad drwy ein diweddariadau rheolaidd i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu.

Swyddogaethau archwilio statudol

Swyddogaethau archwilio statudol

Yn ogystal ag archwilio'r cyfrifon, mae gennyf gyfrifoldebau statudol am gael cwestiynau ynghylch y cyfrifon a gwrthwynebiadau iddynt gan etholwyr lleol. Nodir y cyfrifoldebau hyn yn Neddff Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004:

- Adran 30 Arolygu dogfennau a chwestiynau yn ystod archwiliad;
- Adran 31 Yr hawl i wneud gwrthwynebiadau yn ystod archwiliad.

Gan fod y gwaith hwn yn adweithiol, nid wyf wedi ei gymryd i ystyriaeth yn y tabl ffioedd isod. Os byddaf yn cael cwestiynau neu wrthwynebiadau, byddaf yn trafod ffioedd archwilio posibl ar y pryd.

Ffi a'r tîm archwilio

Ym mis Ionawr 2023, cyhoeddais y [cynllun ffioedd](#) ar gyfer blwyddyn 2023-24 fel y cymeradwywyd gan Bwyllgor Cyllid y Senedd. Mae cynnydd o 4.8% yn fy nghyfraddau ffioedd ar gyfer 2023-24, ar gyfer pwysau chwyddiant. Hefyd, mae cynnydd ychwanegol o 10.2% yn fy ffi archwilio ariannol ar gyfer effaith safon archwilio ddiwygiedig Safon Ryngwladol ar Archwilio 315 ar fy null archwilio ariannol. Nodir rhagor o fanylion am y safon archwilio ddiwygiedig a'r hyn y mae'n ei olygu i'r archwiliad yr ymgymeraf ag ef yn **Atodiad 1**.

Rwyf yn amcangyfrif mai cyfanswm eich ffi archwilio fydd £72,237.

Arddangosyn 5: ffi archwilio

Mae'r tabl hwn yn nodi'r ffi archwilio arfaethedig ar gyfer 2023, yn ôl maes o fewn gwaith archwilio, ochr yn ochr â'r ffi archwilio wirioneddol ar gyfer y llynedd.

Maes archwilio	Ffi arfaethedig (£) ²	Ffi wirioneddol y llynedd (£)
Archwilio cyfrifon ³	55,857	53,628
Gwaith archwilio perfformiad ⁴	16,380	16,051
Cyfanswm y ffi	72,237	69,721

Bydd y broses gynllunio yn un barhaus, ac efallai y bydd angen newid fy rhaglen o waith archwilio, ac felly fy ffi, os bydd unrhyw risgiau newydd allweddol yn dod i'r amlwg. Ni fyddaf yn gwneud unrhyw newidiadau heb eu trafod â'r Awdurdod yn gyntaf.

Mae ein ffi archwilio ariannol yn seiliedig ar y rhagdybiaethau canlynol:

- mae'r canlyniadau archwilio y cytunwyd arnynt yn nodi'r gofynion papur gwaith disgwylid i gefnogi'r datganiadau ariannol ac maent yn cynnwys amserlenni a chyfrifoldebau;
- ni nodir unrhyw faterion arwyddocaol yn ystod yr archwiliad, heblaw yr hyn a grynhoir yn y cynllun hwn.

Caiff prif aelodau fy nhîm, ynghyd â'u manylion cyswllt, eu crynhoi yn **Arddangosyn 6**.

² Nodiadau: Nid yw'r ffioedd a ddangosir yn y ddogfen hon yn cynnwys TAW, nad yw'n cael ei chodi arnoch.

³ Yn daladwy o fis Tachwedd 2022 hyd fis Hydref 2023.

⁴ Yn daladwy o fis Ebrill 2023 hyd fis Mawrth 2024.

Arddangosyn 6: fy nhîm archwilio lleol

Enw	Rôl	Rhif cyswllt	Cyfeiriad e-bost
Derwyn Owen	Cyfarwyddwr Ymgysylltu	02920 320651	derwyn.owen@audit.wales
Mike Whiteley	Rheolwr Archwilio (Archwilio Ariannol)	02920 829389	mike.whiteley@audit.wales
Carwyn Rees	Rheolwr Archwilio (Archwilio Perfformiad)	02920 829375	carwyn.rees@audit.wales
David Tomalin	Arweinydd Archwilio (Archwilio Ariannol)	02920 829386	david.tomalin@audit.wales
Nigel Griffiths	Arweinydd Archwilio (Archwilio Perfformiad)	02920 320655	nigel.girffiths@audit.wales

Gallaf gadarnhau bod pob aelod o'm tîm yn annibynnol ar yr Awdurdod a'ch swyddogion.

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru yn absoliwt. Credwn fod ansawdd archwilio yn ymwneud â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Defnyddiwn fodel tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydgyssylltu a goruchwyllo'r trefniadau hynny. Gwnawn ein gwaith yn ddarostyngedig i graffu annibynnol gan yr Adran Sicrhau Ansawdd* ac mae ein Cadeirydd yn gweithredu fel cyswllt ar ansawdd archwilio i'n Bwrdd. Am fwy o wybodaeth gweler ein [Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2022](#).

Our People

The first line of assurance is formed by our staff and management who are individually and collectively responsible for achieving the standards of audit quality to which we aspire.

- Selection of right team
- Use of specialists
- Supervisions and review

Arrangements for achieving audit quality

The second line of assurance is formed by the policies, tools, learning & development, guidance, and leadership we provide to our staff to support them in achieving those standards of audit quality.

- Audit platform
- Ethics
- Guidance
- Culture
- Learning and development
- Leadership
- Technical support

Independent assurance

The third line of assurance is formed by those activities that provide independent assurance over the effectiveness of the first two lines of assurance.

- EQCRs
- Themed reviews
- Cold reviews
- Root cause analysis
- Peer review
- Audit Quality Committee
- External monitoring

* QAD is the quality monitoring arm of ICAEW.

Atodiad 1

Y newidiadau allweddol i Safon Ryngwladol ar Archwilio 315 a'r effaith bosibl ar eich sefydliad

Newid allweddol	Effaith bosibl ar eich sefydliad
Gweithdrefnau adnabod ac asesu risg manylach a mwy helaeth	<p>Efallai y bydd eich tîm cyllid ac eraill yn eich sefydliad yn cael nifer fwy o ymholiadau gan ein timau archwilio yn ystod y broses o gynllunio'r archwiliad. Gallai ceisiadau am wybodaeth gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none">• gwybodaeth am fodel busnes eich sefydliad a sut mae'n integreiddio'r defnydd o dechnoleg gwybodaeth (TG);• gwybodaeth am broses asesu risgiau eich sefydliad a sut mae eich sefydliad yn monitro'r system rheoli mewnol;• gwybodaeth fanylach am sut y caiff trafodiadau eu dechrau, eu cofnodi, eu prosesu, a'u hadrodd. Gallai hyn gynnwys y gallu i gael gafael ar ddogfennaeth ategol fel llawlyfrau polisïau a gweithdrefnau;• trafodaethau manylach â'ch sefydliad i gefnogi asesiad o risg cynhenid y tîm archwilio.
Cael gwell dealltwriaeth o amgylchedd eich sefydliad, yn enwedig mewn cysylltiad â TG	<p>Efallai y bydd eich sefydliad yn cael mwy o ymholiadau i gynorthwyo'r tîm archwilio i ddeall yr amgylchedd TG. Gallai hyn gynnwys gwybodaeth am:</p> <ul style="list-style-type: none">• cymwysiadau TG sy'n berthnasol i adrodd ariannol;• y seilwaith TG ategol (e.e. y rhwydwaith, cronfeydd data);• prosesau TG (e.e. rheoli newidiadau i raglenni, gweithrediadau TG);• y personél TG sy'n ymwneud â'r prosesau TG. <p>Efallai y bydd angen i dimau archwilio brofi'r rheolaethau TG cyffredinol a gallai hyn ei gwneud yn ofynnol cael tystiolaeth archwilio fanylach ar weithredu rheolaethau TG yn eich sefydliad.</p> <p>Ar rai archwiliadau, gallai ein timau archwilio gynnwys arbenigwyr archwilio TG i'w cynorthwyo i wneud eu gwaith.</p> <p>Efallai y bydd angen i'n harchwilwyr TG ymgysylltu ag aelodau o'ch tîm TG nad ydynt wedi bod yn rhan o'r broses archwilio o'r blaen.</p>

Newid allweddol	Effaith bosibl ar eich sefydliad
<p>Gofynion uwch yn ymwneud ag arfer amheuaeth broffesiynol</p>	<p>Gallai ein timau archwilio wneud ymholiadau ychwanegol os ydynt yn nodi gwybodaeth yr ymddengys ei bod yn gwrth-ddweud yr hyn y maent eisoes wedi ei ddysgu yn yr archwiliad.</p>
<p>Mae asesiadau risg yn gallu ehangu'n gyflym, gan ddibynnu ar natur a chymhlethdod y corff a archwilir</p>	<p>Bydd disgwyliadau'r tîm archwilio ynghylch ffurfioldeb polisïau, gweithdrefnau, prosesau, a systemau eich sefydliad yn dibynnu ar gymhlethdod eich sefydliad.</p>
<p>Gallai timau archwilio wneud mwy o ddefnydd o dechnoleg wrth gynnal eu harchwiliad</p>	<p>Gallai ein timau archwilio wneud defnydd o offer awtomataidd a thechnegau megis dadansoddi data wrth gynnal eu harchwiliad. Gallai ein timau ofyn am wybodaeth wahanol neu wybodaeth mewn fformat gwahanol i'r archwiliadau blaenorol fel y gallant gyflawni eu gweithdrefnau archwilio.</p>

Drwy ein gwaith Arfer Da, rydym yn rhannu arferion sy'n dod i'r amlwg a mewnwelediadau o'n gwaith archwilio i gefnogi ein hamcanion i sicrhau, esbonio ac ysbrydoli.

Mae ein cylchlythyr yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi yn rheolaidd am ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arferion da a digwyddiadau, y gellir eu haddasu i'ch dewisiadau.

I gael rhagor o wybodaeth am ein gwaith Arfer Da cliciwch [yma](#).

Cofrestrwch i dderbyn ein cylchlythyr [yma](#).

Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.